

MURATPAŞA BELEDİYESİ ENGELLİLERE YÖNELİK YÖNETMELİK

1.GENEL HÜKÜMLER

1.1. Amaç

Engelliler ve yaşlıların (güçsüzlerin) sağlıklı insanlar gibi zorlanmadan yaşamlarını sürdürebilmeleri, fiziksel çevrenin engelliler için ulaşılabilir ve yaşanılabilir kılınması için, kentsel, sosyal, teknik altyapı alanlarında ve yapılarda gerekli düzenlemelerin yapılmasını amaçlamaktadır.

1.2. Kapsam

Yönetmelik, Muratpaşa Belediyesi sınırları içinde olup özürülleri, ailelerini,özürllüye yönelik hizmet veren kurum ve kuruluşların tüm kentsel, sosyal, teknik altyapı alanlarını ve yapıları kapsamaktadır.

1.3. Hukuksal Dayanak

EK 1 : 22.07.1965-12038 Kat Mülkiyeti Kanunu

EK 2 : 029.07.1970-13576 Emlak Vergisi Kanunu

EK 3 : 03.05.1985-18749 İmar Kanunu

EK 4 : 3030 Sayılı Belediyeler Dışında Kalan Belediyeler Tip İmar Yönetmeliği

EK 5 : 01.07.1993-21624 Otopark Yönetmeliği

EK 6 : 19.01.2002-24645 Hizmet Tarifeleri Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hak.Kanun

EK 7 : 2002-58 Başbakanlık Genelgesi

EK 8 : 22.02.2005 İl Özel İdaresi Kanunu

EK 9 : 31.07.2005- 5393 Belediye Kanunu

EK 10 :2006/18 Sayılı Başbakanlık Genelgesi

EK 11: 31.07.2009-27305 Kamu Hizmetlerinin Sunumunda Uyulacak Usul Ve Esaslara İlişkin Yönetmelik

EK 12: 16.12.2009-108 Sayılı Yerel Yönetimler İçin Ulaşılabilirlik temel Bilgiler Teknik El Kitabı

2. TANIMLAR

2.1. Yaşlılar(Güçsüzler)

Yavaş hareket eden, kolay kolay kavrayamayan ve zor anlayan kişilerdir.

2.2. Engelli

Vücut fonksiyonlarını kullanmada, fiziki ve zihinsel kısıtlılık veya kayıp olan kimsedir.

2.3. İmar Planı

Yöre halkının sağlığını korumak, sosyal ve kültürel ihtiyaçlarını, iyi yaşama düzenini çalışma koşullarını ve güvenliğini sağlamak amacıyla, kentsel fonksiyonlar arasında mevcut ve sağlanabilecek imkanlar ölçüsünde en iyi çözüm yollarını bulmak için, varsa kadaastro durumu da işlenmiş, onaylı haritaların kopyaları üzerine nazım plan ve uygulama planı olarak düzenlenip onaylanmış planlara denir.

2.4. Sosyal Altyapı

Sağlıklı bir çevre meydana getirmek amacı ile yapılması gereken eğitim, sağlık, dini, kültürel ve idari yapılar ile parklar ve çocuk bahçeleri gibi, yeşil alanlara verilen genel isimdir.

2.5. Teknik Altyapı

Elektrik, havagazı, içme ve kullanma suyu, kanalizasyon ve her türlü ulaştırma, haberleşme ve arıtım gibi servislerin temini için yapılan tesisler ile açık veya kapalı otopark kullanışlarına verilen genel isimdir.

2.6. Yapı

Karada ve suda, daima veya geçici, resmi ve özel, yeraltı ve yerüstü inşaatı ile bunların ilave, değişiklik ve tamirlerini içine alan sabit ve müteharrik tesislerdir.

2.7. Bina

Kendi başına kullanılabilen, üstü örtülü ve insanların içine girebilecekleri ve insanların oturma, çalışma, eğlenme ve dinlenmelerine veya ibadet etmelerine yarayan, hayvanların ve eşyaların korunmasına yarayan yapılardır.

2.8. Rampa

Bir arazinin, bir kara yolunun, bir demir yolu hattının yatay doğrultuya göre yokuş olan bölümü.

2.9. Trabzan

Merdivenlerin kenarlarındaki korkuluk.

2.10. Eşik

Kapı boşluğunun alt yanında bulunan alçak basamak.

2.11. Taşıt Yolu

Taşıt yolu, yolun taşıt trafiğine ayrılmış kısmıdır.

2.12. Yaya Yolu

Yaya yolu, taşıt trafiğinden tamamen arındırılmış veya gereğinde belli taşıtların girmesine izin verilen yoldur.

2.13. Yaya Kaldırımı

Taşıt yolu kenarı ile, gerçek veya tüzel kişilere ait mülkler arasında kalan ve bordür taşıyla taşıt yolunda ayrılmış platformun yayaların kullanımına tahsis edilmiş kısmıdır.

2.14. Trafik Adası

Trafik akımını düzenlemek ve trafik güvenliğini sağlamak amacıyla yapılmış olan, koruyucu tertibatla belirlenmiş yayaların geçme ve durmalarına, taşıtlardan inip binmelerine yarayan, araçların bulunmayacağı bölüm veya alandır.

3. ENGELLİLER VE YAŞLILAR (GÜÇSÜZLERİN) İÇİN KENTSEL, SOSYAL, TEKNİK ALTYAPI ALANLARINDA VE YAPILARDA ALINMASI GEREKEN ÖNLEMLER

Engelliler ve yaşlıların sağlıklı insanlar gibi sokak, cadde, meydan, yaya yolu ve bu yollardaki yapıların kullanılabilmesi için yapılacak yapısal önlemleri ve işaretlemeleri içermektedir.

3.1. RAMPALAR

3.1.1. Rampaların tek yönlü geçişlerinde minimum genişliği 90 cm, çift yönlü geçişlerinde minimum 180 cm ve maksimum eğim % 8 olmalıdır. 10 metreyi geçen rampalarda ise eğim maksimum % 6 olmalıdır. 10 metreden uzun rampalarda her 10 metrede bir 2.5 metrelik dinlenme sahanlığı yapılmalıdır.

3.1.2. 10 metreden uzun rampalarda, rampanın başında, sonunda ve yön değiştirmelerinde (minimum 150cm x150 cm) sahanlık bulunmalıdır.

3.1.3. Görme engellilerin rampaları güvenli şekilde kullanabilmeleri için rampanın başında ve sonundaki sahanlık alanlarına 150 cm uzunluğunda farklı dokuda malzeme döşenmelidir.

3.1.4. 3 m den daha geniş olan rampaların ortasında tırabzan kullanılmalıdır.

3.1.5. Rampanın her iki kenarında da 90 – 140 cm arasında olan tırabzanlar kullanılmalıdır. Emniyet bakımından rampa başlangıç ve bitiminden 45 cm daha devam etmelidir.

3.1.6. Rampaların yüzeyleri sert, stabil, kaymaz ve pürüzsüz bir malzemeyle kaplanmalıdır. Yüzeydeki pürüzlülük yüksekliklerinde 20mm den büyük farklılık olmamalıdır.

3.1.7. Yaya yollarındaki rampalarda dinlenme alanları ve oturma bankları yapılmalıdır.

3.1.8. Rampaların korumasız tarafına en az 5 cm yüksekliğinde koruma bordürü yapılmalıdır.

3.2. MERDİVENLER

3.2.1. Merdivenlerin genişliği tek yönlü geçişler için minimum 90 cm, çift yönlü geçişler için de 150 cm olmalıdır.

3.2.2. Bina içinde merdiven basamak yüksekliği 12–18 cm arasında basamak genişliği ise 28 – 35 cm arasında olmalıdır.

3.2.3. Bina dışında merdiven basamak yüksekliği maksimum 15 cm, basamak genişliği ise minimum 30 cm olmalıdır.

3.2.4. 250 cm den yüksek merdivenlerin ortasında sahanlık kullanılmalıdır. Sahanlık genişliği 120 cm olmalıdır.

3.2.5. Merdivenin her iki tarafında da tırabzan kullanılmalıdır.

3.2.6. 300 cm den daha geniş olan merdivenlerin ortasında tırabzan kullanılmalıdır.

3.2.7. Merdivenlerde kullanılan tırabzanların yüksekliği 90–140 cm arasında olmalıdır.

3.2.8. Tırabzanlar merdivenlerin başında ve sonunda 30 – 60 cm da sürdürülmelidir.

13.2.9. Merdivenin başında, sonunda ve sahanlıklarda 60 cm genişliğinde kabartma yüzeyli yer döşemesi ve merdivenin yürüme yüzeyinde pürüzlü, kaymayı önleyen kaplama kullanılmalıdır.

3.3. GİRİŞLER VE KAPILAR

3.3.1. Dış kapı genişlikleri minimum 100 cm, iç kapı genişlikleri ise minimum 90 cm olmalıdır. Çift kanatlı kapılarda kapı açıklığı minimum 140 cm ve tekerlekli sandalye kullanılacak kısmı ise 90 cm olmalıdır.

3.3.2. Girişlerde kapılar dışa açılıyorsa giriş sahanlığının eni 120 cm boyu ise 150 cm olmalıdır.

3.3.3. Girişler rampanın karşısında yer alırsa kapı ile rampa arasında 120 cm lik bir mesafe olmalıdır.

3.3.4. Dış ve iç kapı girişlerinde eşikler düz taban olmalıdır. Yükseltilmiş eşikler engellilerin hareketini zorlaştırmaktadır.

3.3.5. Kapı kolu yerden 90 – 100 cm arasında, tutma kolları 20–30 cm uzunluğunda olmalıdır.

3.3.6. Kapılarda cam kaplamalar yerden en az 100 cm yükseklikte ve cam kapılara kontrast renkte bantlar yapıştırılmalıdır.

3.3.7. Bina numaraları kapı kenarında 140–160 cm arasında olmalıdır.

3.4. OTOPARKLAR

3.4.1. Engelli araçlara ayrılacak park yerlerinin sayısı yeni açılacak iş binalarında toplam kapasitenin %5 i, mevcut iş binalarında otoparkların en az 1 tane olmak üzere toplam kapasitenin %2 si ,alışveriş merkezlerine eğlence ve dinlenme tesislerine ve kamuya açık diğer alanlara ayrılan otoparkların engelli çalışanlardan araç sahibi olanlar için her birine ve buna ek olarak misafirler için toplam kapasitenin %6 sı ayrılmalıdır.

3.4.2. Ulaşılabilir otoparklar bina girişlerine 50 m'den daha fazla olmamalıdır.

3.4.3. Sıradan iki park arasında 120 cm genişlikte erişim koridoru olmalıdır.

3.4.5. Otoparklarda yüzey kaplaması düzgün ve pürüzsüz, park rampası en fazla % 5 eğimde ve uluslararası erişilebilirlik sembolleri yerleştirilmiş şekilde olmalıdır.

3.4.6. Cadde kenarlarına paralel park alanlarında genellikle tekerlekli sandalyenin yerleştirildiği arka kısmına erişimi kolaylaştırmak için 6.6 metre uzunlukta bir alan ayrılmalıdır. Park alanı kaldırıma açılı ise 4.8 metre uzunluk 2.4 metre genişlik ve 1.5 metre yan boşluk bırakılmalıdır. Kaldırıma rahatça geçiş için düşük bordür kullanılmalıdır.

3.5. YAYA YOLLARI ve KALDIRIMLAR

3.5.1. Yaya yollarında engelli bireylerin yönelimlerini kolaylaştırmak için genişliği 40 cm olan kılavuz çizgiler kullanılmalıdır.

3.5.2. Kısmen görme engelli bireylerin için kılavuz çizgileri çevreleriyle kontrast renkte olmalıdır.

3.5.3. Kaldırım rampalarına ve dairesel yönlere yaklaşıldığı kılavuz çizgileriyle belirtilmelidir.

3.5.4. Kaldırım yüksekliği 3 – 15 cm arasında olmalıdır.

3.5.5. Yaya yollarında engelsiz yol genişliği minimum 90 cm, çift yönlü geçiş için minimum genişlik ise 150 cm tercihen 200 cm olmalıdır.

3.5.6. Erişilebilir yollarda eğim 1:20 (%5)'i aşmamalıdır.

3.5.7. Yollarda eğim 1:20'den daha fazla olursa rampalar tasarlanmalıdır.

3.5.8. Izgaralar tekerlekli sandalye kullanıcılarına, baston ve koltuk değneği kullanıcılarına, bebek arabalı ailelere, yüksek topuklu kadınlara tehlike yaratmamalıdır.

3.5.9. Yürüyüş yönü ile aynı yönde yerleştirilen ızgaraların demir parmaklıkları yaya yoluna dikey gelecek şekilde yerleştirilmelidir.

3.5.10. Yol ve etrafındaki düzey değişikliği 6 – 1.3 cm arasında olmalıdır

3.5.11. Engelsiz bir yaya kaldırımı en az 1.5 metre en ideal 2 metre genişlikte olmalıdır. Genişlik otobüs duraklarında en az 3 metre, dükkan önlerinde ise en az 3.5 metre olmalıdır.

3.5.12. Sürücü gücü ile hareket eden tekerlekli sandalyeler hesaba katılarak kaldırım eğimleri mümkünse %2 den küçük olmalıdır.

3.5.13. Eğimin kaçınılmaz olarak daha fazla olduğu yerlerde her 10 metrede 1.5-1.8 metre uzunlukta bir sahanlık oluşturulmalıdır.

3.6. KENT MOBİLYALARI

3.6.1. Kent mobilyaları yaya yollarına bütün insanlara tehlike oluşturmaksızın rahat geçmesine izin verecek şekilde yerleştirilmelidir.

3.6.2. Bankların yanında tekerlekli sandalye kullanan engelli bireylere yönelik 120 cm x 120 cm lik bir alan oluşturulmalıdır.

3.6.3. Bankların oturulan kısmı yerden 45 cm ve sırt kısmı da 70 cm yükseklikte olmalıdır.

3.6.4. Masalardan engelli bireylerin yararlanabilmesi için masaların alt açıklığı minimum 70 cm, tekerlekli sandalye kullanan bireylerin masa ayaklarına çarpmaması için masa derinliği en az 60 cm olmalıdır.

3.6.5. Telefon kulübe yüksekliği 90 – 120 cm arasında olmalıdır. Kabinler önünde paralel ya da düz yaklaşım alanları en az 85 cm x 120 cm olmalıdır.

3.6.6. Telefon makineleri kabartma tuşlara sahip olmalıdır. İşitme engelli bireylere yönelik ahizelerde ses yükselticisi olmalıdır.

3.6.7. Çeşme musluklarının yüksekliği 90 cm olmalıdır. Çeşmeler biri engelli insanlar için uygun olan yaklaşık 85 cm ve diğeri engelli olmayan insanlar için yaklaşık 95 cm olan ayrı yükseklikte iki fiskiyeli olabilir.

3.6.8. Posta kutuları 90 cm ve 120 cm arasında erişilebilir bir yükseklikte olmalıdır.

3.7. TABELA VE LEVHALAR

3.7.1. Cadde isimlerini gösteren sabit işaret levhaları alt açıklığı 200 cm, maksimum yüksekliği 250 cm ve zeminden dik yükselmelidir.

3.7.2. En küçük harf tipi 15 mm den daha az olmamalıdır.

3.7.3. Tabela ve levhalarda tekerlekli sandalye şekilleri her zaman ön yüzden görünür olmalıdır.

3.8. ENGELLER

3.8.1. Kent genelinde yayaların yaya yollarında engelsiz geçişlerini sağlamak için elektrik direği, reklam tabelası, sokak tabelası ve ağaç gibi sabit engellerin yaya yolu kenarına alınmalı ya da tamamen kaldırılmalıdır.

3.8.2. Yaya yolunda engellenmemiş minimum yol genişliği 90 cm olmalıdır.

3.8.3. Sabit engeller etrafında 10 cm yüksekliğinde yükseltilmiş düzlem bulunmalıdır.

3.8.4. Sabit engeller etrafında engelin iz düşümünden itibaren 60 cm genişliğinde kabartma yüzeyli uyarı işaretleri bulunmalıdır.

3.8.5. Bitki budama yüksekliği ve sarkık levhaların alt açıklığı 200 cm olmalıdır.

3.8.6. Sabit direklerde merkezi yerden 140 – 160 cm arasında yer alan ve en az 30 cm uzunluğunda dayanıklı kontrast renkli işaret şeritleri bulunmalıdır.

3.8.7. Çöp kutuları kontrast renkle boyanmalı ve ağız kısmı yerden 90 – 120 cm arasında yer almalıdır.

3.9. TUVALETLER

3.9.1. Tuvalet kabininin ebadı klozetin merkez veya köşeli oluşuna bağlıdır. Merkezi klozetli tuvaletler kullanıcının klozete önden sağdan ve soldan geçişine olanak tanır ve 280 cm genişlikte ve 220 cm uzunlukta olması gerekir. Köşe tuvaletleri yalnızsa sağdan ve soldan geçişe uygundur ve dolayısı ile 150 cm genişlik ve 220 cm uzunluk gibi daha az bir alan gerektirir.

3.9.2 Klozet yüksekliği 48 cm olmalı ve klozete geçiş yerlerinde tutamaklar bulunmalıdır

3.9.3. Lavabo yerden 72-74 cm (azami 80 cm) yükseklikte

3.9.4. Tuvalet kâğıtları 45 – 50cm yükseklikte olmalıdır.

3.9.5. Pisuarların ağız açıklığı yerden 45 cm yükseklikte, kenarlarında 85–95 cm yüksekliğinde tutunma kolları olmalıdır.

3.9.6. Geniş ve kolay açılabilen bir kapı asgari genişlik 92.5 cm

3.9.7. El kurutma makineleri ve sabunluklar yaklaşık 85 cm yükseklikte olmalıdır

3.10. ASANSÖRLER

3.10. 1. Avrupa asansör standartlarına göre liftler 1 metre genişlik, 125 cm derinlikten (1 tekerlekli sandalye kullanıcısı alır) 2 metre genişlik ve 140 cm derinliğe (1 tekerlekli sandalye kullanıcısı ve birkaç diğer yolcu alır)bu ölçüler asgari ölçülerdir.

3.10.2. 90cm kapı genişliği ve 230 cm iç yükseklik standartı vardır

3.10.3. Kapı yüksekliği 210 cm olmalıdır.

3.10.4. İki kapısı olan asansörlerde 90 cm kapı genişliği yeterlidir.Ancak tek kapılı asansörlerde bu ölçü 110 cm olmalıdır

3.10.5. Asansörün giriş ve çıkışında 170cm lik bir manevra alanı bırakılmalıdır.

3.10.6. Asansör dışındaki ve içindeki butonları yerden 85-120 cm yüksekliğe sabitlenmelidir

3.10.7. Kontrol düğmeleri erişilebilir, 2 cm den küçük olmamalı ve kabartmalı olmalıdır.

3.10.8 Çağırma düğmeleri 90 – 120 cm arasında olmalıdır.

3.11 RESTORAN KAFETERYA VE BARLAR

3.11.1 Masaların arasındaki geçiş yolları ve boşluklar tekerlekli sandalye erişimine müsait (mümkünse 130 cm) olmalıdır

3.11.2 Tekerlekli sandalye kullanıcıları için tasarlanan masalarda yeterli bacak boşluğu yaklaşık 70 cm yükseklikte 50 cm derinlikte ve 60 cm genişlikte bulunmalıdır. Masa yüzeyinin yerden yüksekliği 73 cm kadar olmalıdır.

4.1.YÜRÜRLÜK VE YÜRÜTME

4.1.1. Yürürlük: Bu yönetmelik Antalya Muratpaşa Belediye Meclisinin kabulü, Belediye Başkanının onayı ve 3011sayılı Resmi Gazetede yayımlanacak olan yönetmelikler hakkındaki kanun doğrultusunda ilan edildiği tarihte yürürlüğe girer.

4.1.2. Yürütme: Bu yönetmelik hükümlerini Antalya Muratpaşa Belediye Başkanı yürütür.